

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MƏDƏNİYYƏT VƏ TURİZM NAZİRLİYİ
F. KÖÇƏRLİ ADINA RESPUBLİKA UŞAQ KİTABXANASI
ELMİ-METODİKA ŞÖBƏSİ**

**Azərbaycan göylərində qanad çalan “Göyərçin”im!
Göyərçin jurnalının 55 illik yubileyi münasibətilə
(metodik vəsait)**

Bakı - 2013

Giriş

Zəngin ənənəyə malik Azərbaycan mətbuatı inkişaf tarixi boyunca öz novatorluğu, çoxşaxəli fəaliyyəti ilə əsrlərin sınağından keçərək bu günümüze qədər gəlib çatmışdır. Əsası 1875-ci ildə görkəmli elm xadimi Həsən bəy Zərdabi tərəfindən “Əkinçi” qəzeti ilə qoyulan mətbuat tariximizdə uşaq mətbuatının əsası 1906-1908-ci illərdə “Dəbistan” adlı uşaq jurnalının nəşri ilə qoyulmuşdur. İlk uşaq jurnalı olan “Dəbistan”ın ilk nömrəsi 1906-cı ilin aprelin 16-da, son nömrəsi isə 1908-ci il martın 10-da nəşr edilmişdir. Cəmi 27 nömrəsi işıq üzü görən jurnalın səhifələrində pedoqoji məsələlər, uşaqların təlim-tərbiyəsinə dair bədii əsərlər, görkəmli adamların həyatı, elm və texnika yenilikləri, fizika, riyaziyyat, coğrafiya və s. haqqında yazılar dərc edilirdi. Jurnalın işində o vaxtki ziyalılar N.Nərimanov, A.Şaiq, M.Hadi, S.M.Qənizadə, R.Əfəndiyev və başqaları yaxından iştirak etmişlər. Redaktorları isə sevimli şairimiz Ə.Cəfərzadə, və M.Əfəndizadə olmuşdur. Azərbaycan yazıçıları ilə yanaşı jurnalda uşaqlar üçün Krilovun, Hötenin, Lermantovun Puşkinin tərcümə edilmiş uşaq şeirləri, təmsillərinin yer alması jurnalın oxunaqlı olmasına kömək etmişdir.

Bundan sonra 1906-1907- ci illərdə “Rəhbər”, 1911-1920- ci illərdə isə “Məktəb” adlı uşaq jurnalları da işıq üzü görmüşdür. Nəşri Azərbaycan Demokratik Respublikası dövrünə təsadüf edən “Məktəb” jurnalı əsasən demokratik ruhda tərbiyəyə yönəlmişdir. Cəmi 95 nömrəsi çapdan çıxan jurnalın ilk sayında Nəriman Nərimanovun “Əziz balalar” başlığı ilə verilmiş müraciətində belə deyilir: “Şükür olsun ki, axır illər məktəblər artır, camaatda məktəbə az da olsa məhəbbət hissi də artır. Məktəblər artdıqca başqa ehtiyaclarımız da meydana çıxır. O cümlədən bu gün ehtiyacımız olan şeylərdən biri balalarımıza aid olan məcmuədir. Bu bir vəzifədir, böyük bir xidmətdir. Bunun üçün uşaq ataları, müəllim və müəllim-ələr çalışmalıdır.

Biz isə sadəcə bir vasitə ola bilərik.” Jurnalın “Məktəbə dəvət” bölməsində isə belə yazılırdı. Məktəb ən böyük və ən qiymətli bir binadır. Ən gözəl keçirilən ömür, ən ləzzətli vaxt məktəb illəridir. İnsan oraya gözləri qapalı gəlir, amma gözləri açıq, zehni dolu çıxır.

Uşaq jurnalı sayılan “Rəhbər” jurnalının da uşaq ədəbiyyatının inkişafında xüsusi rolu olmuşdur. Yeniyetmələrin təlim və tərbiyəsi həmin dövürdə yaranan uşaq mətbuatının qarşısında dayanan əsas vəzifələrdən biri idi. Bu vəzifəni sonrakı dövrlərdə bu jurnalların davamçıları olan “Gənc işçi”, “Pioner”, “Qırmızı günəş”, “Göyərçin” və s. kimi qəzet və jurnallar davam etdirdi. Bu nəşrlər öz ətrafında güclü ədəbiyyat nümayəndələri ilə yanaşı, müəllim və tələbələrindən ibarət bir ziyalı dəstəsi topladığından hər bir fərdin sevərək oxuduğu stolüstü qəzet və jurnalına

çevrilmişdir. Bu gün də bu ənənəni davam etdirən uşaq jurnalları sırasında “Göyərçin”, “Elli”, “Göy qurşağı”, “Bala dili” və s. kimi uşaqjurnallarını görürük.

Bu il bu jurnalların sırasında xüsusu yeri olan, hər bir məktəblinin sevimli jurnalı “Göyərçin” jurnalının 55 yaşı tamam olur. Bu 55 ildə Göyərçin neçə-neçə nəslə öz səhifələrində çap etdiyi yazıları ilə tərbiyə etmiş, onların vətənpərvər, əsl vətəndaş kimi böyüməsində önəmli rol oynamışdır. Göyərçin jurnalı bütün məsələlərdə uşaqlara əzmlə xidmət etmişdir. Fəxrlə deyə bilərik ki, dərslik kimi çap olunan kitablardakı əsərlərdə, məsələn “Əlifba” da, “Oxu” və “Ana dili” dərsliklərində jurnalda çap olunanlara istinad edilir. Jurnalda uşaqlar üçün gözəl şeirlər, hekayələr nağıllarla yanaşı tarixi bilgiler, islami və milli dəyərlər və s. haqqında yazılar dərc olunur. Düz yarım əsrdən çoxdurki, Göyərçin zərrə-zərrə ucalmış, qanadlarında ellərə sevinc, fərəh daşıyıb, hər gəlişi ilə ömrümüzə fərəh doğub, hər qanad çaldıqca üstümüzdə şeir, sənət yığıb.

Jurnalın ilk redaktoru görkəmli yazıçı, dramaturq, gözəl jurnalist Yusif Əzimzadə olmuşdur. Sonralar həmin vəzifələrdə Hüseyn Abbaszadə, Xəlilə Həsənova, Tofiq Mahmud və b. işləmişlər.

Yusif Əzimzadə Bakıda anadan olmuş, orta ixtisas texnikomunu bitirdikdən sonra hərbi xidmətə getmişdir. Jurnalist fəaliyyətinə isə hərbi xidmətdən qayıdıandan sonra başlamışdır. Onun uşaq mətbuatının öncüllərindən olan Göyərçinin yaradılmasında, səmərəli fəaliyyətində misilsiz xidmətləri olmuşdur. Yusif Əzimzadə ədəbi yaradıcılığa şeirlə başlamış, ilk şeirlərini “Ədəbiyyat”, “Gənc işçi”, “Yeni yol”, qəzetlərində çap etdirmişdir.

Uşaq aləmi ilk baxışda sadə, bəsit görünsədə, əslində o sadəliyi qədər zəngindir. Daima öz səhifələrində onları maraqlı yazıları, şeirləri ilə maraqlandırmaq, uşaq ədəbiyyatı nümayəndələri ilə tanış etmək, onların kiçik hekayə nağıllarını oxuculara təqdim etməklə Göyərçin indidə maraqla oxunur. Həmçinin müxtəlif əyləncəli oyunlar, test sualları, vik-torinalar verilməsi uşaqların məntiqi tərbiyəsinin inkişafına da kömək edir. Təbiət güşəsində isə onlar təbiətin maraqlı möcüzələri, heyvanlar haqqında məlumatlar əldə edə bilirlər. İstedadlı uşaqları üzə çıxartmaq üçün isə onların əl işləri, yazdığı şeirlər, kiçik hekayələrindən, cəkdikləri rəsm əsərlərindən nümunələrə də jurnal səhifələrində yer ayrılır.

Sonuncu üz qabığında isə uşaqların tərbiyəsi üçün əhəmiyyətli olan hikmətli sözlər, ibrətəməz kəlamlardan, nümunələr verilir.

Yubiley tədbirlərinin keçirilməsi

Uşaq mətbuatının oxunqlılığı onun həcmcə kiçikliyi deyil, bitkinliyi, söz ustalığı ilə sadəliyi ilə izah edilən bir tərzdə verilməsidir. Azərbaycanda uşaq mətbuatının yaranmasında, onun oxuculara çatdırılmasında kiçikyaşlı uşaqlar üçün nəşr edilən “Göyərçin” jurnalının da xüsusi yeri vardır. 1958 ci ildə ilk sayı işıq üzü görən jurnalın bu il 55 yaşı tamam olur. Jurnal ibtidaii sinif şagirdləri və məktəb yaşlı uşaqlar üçün nəzərdə tutulduğundan yubiley münasibətilə kitabxanada müxtəlif tədbirlər hazırlamaq olar. Uşaqların jurnalı necə tanıdıqlarını, onlar üçün nə qədər maraqlı olduğunu öyrənmək və s. üçün anket sorğusu keçirə bilərik. Sorğunu həm yazılı həmdə şifahi keçirmək olar. Sorğu üçün aşağıdakı sualları verə bilərik:

☺ Hansı uşaq jurnallarını tanıyırsınız?

☺ Göyərçin jurnalında xoşunuza gələn bölmələri qeyd edin.

☺ Jurnalda daha nələr haqqda öyrənmək istərsiniz?

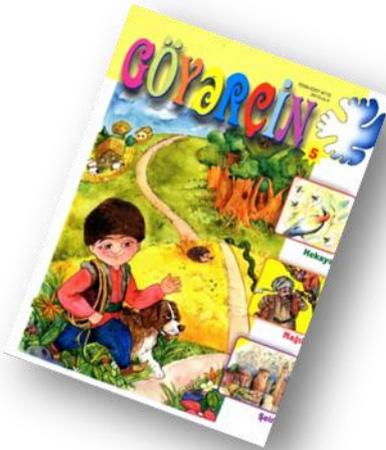
☺ Jurnalın rəsmlərindən razısınızmı?

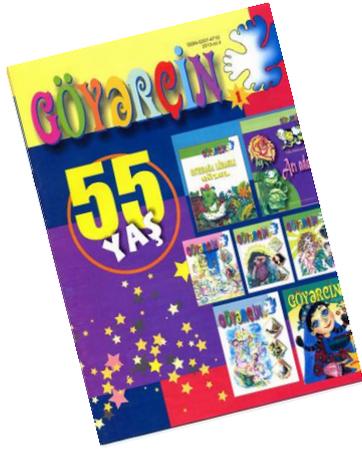
☺ Uşaq yazıçılarımızdan kimlərin Göyərçin jurnalı haqqında şərlərini bilirsiniz
Abdulla Şaiq, Nigar Rəfibəyli, Məmməd Rahim

☺ Jurnalın redaktorlarından kimləri tanıyırsınız?

☺ Onun uşaqlar üçün yazdığı hansı uşaq şərlərini bilirsiniz?

Sərgilər kitabxanada keçirilən əsas tədbirlərdən biri kimi oxucuların yaddaşında məlumatın daha möhkəm qalmasında əhəmiyyətli yer tutur. Göyərçin jurnalının 55 illik fəaliyyəti ilə bağlı kitabxanada təşkil edilən sərgidə jurnalın müxtəlif nömrələrini və ya tək-cə yubiley buraxılışlarını seçib nümayiş etdirmək olar. Sərgini “Azərbaycan göylərində qanad çalan Göyərçinim”, ”Göyərçin”, balaların sevimli quşu”, ”Göyərçin”im – ağ quşum”, “Mən göyərçinəm, şən göyərçinəm, Hətta qartala tən Göyərçinəm” və s. başlıqları altında verə bilərik. Jurnalın nömrələri ilə yanaşı sərgidə jurnalın indiyə qədərki yaradıcı kollektivlərinin fotoları, baş redaktorları, rəssamları, və onlar haqqında məlumatları dövri mətbuatdan və ya jurnalın nömrələrindən seçib nümayiş edə bilərik. Aşağıda sizi sərgi nümunələri ilə tanış edirik:

Bundan əlavə sərgidə görkəmli adamların jurnal haqqında fikirlərini də verə bilərik

Sərgidə veriləcək sitatlar

Göyərçin “Əlifba”dan sonra uşaqların oxu vərdişlərini inkişaf etdirmək üçün ən lazımlı bir jurnaldır.

Misir Mərdanov:

Azərbaycan Respublikasının keçmiş təhsil naziri.

Balalarımızın tərbiyə olunmasında “Göyərçin”in xidməti böyükdür.

Mehdi Mehdizadə

Azərbaycan SSR Maarif naziri.

Gənc nəslin tərbiyəsində böyük rol oynayan “Göyərçin”i gələcəkdə daha parlaq uğurlar gözləyir.

Elmira Qafarova

Azərbaycan LKGİ MK - nın birinci katibi

Jurnal tək cə uşaqların mənəviyyatını, dünyagörüşünü inkişaf etdirməyə xidmət göstər-məyib, eyni zamanda tədris-tərbiyə kompleksin hazırlanma-sında çox dəyərli, zəngin mənbə olmuşdur.

Zahid Qaralov

Pedoloji elmlər doktoru, professor

Biz babalar nəvələrimizlə baş-baş verib gözəl “Göyərçin”i sevə-sevə oxuyuruq.

Xalq yazıçısı: Süleyman Rəhimov.

Körpələrimizin həyatına sevinc gətirən, onlarda yaxşı fikirlər və hisslər oyadan “Göyərçin”i ürəkdən təbrik edir, daha gözəl nailiyyətlər arzulayıram.

Xalq yazıçısı: Mirzə İbrahimov.

Ana göyərçinlər balalarına dostluq və məhəbbət mahnısı oxuyurlar.

Bizim bala “Göyərçin”imiz bu mahnını nəsillərə çatdırsın.

Xalq şairi: Mirvarid Dilbazi.

Əziz “Göyərçin” qanadların daha möhkəm, uçduğun fəzanın həmişə günəşli olmasını arzu edirəm.

Şair: Mədinə Gülgün.

Jurnalın ilk yaradıcı kollektivindən başlayaraq bu günə kimi getdiyi yolda balalarımız üçün neçə-neçə insanın danılmaz əməyi, zəhməti durur. İlk baş redaktoru görkəmli elm xadimi Yusif Əzimzadənin işini bu gün sevimli uşaq yazığımız Rafiq Yusifoğlu davam etdirir.

“Göyərçin” jurnalının ilk yaradıcı kollektivi. Baş redaktor Yusif Əzimzadə məsul katib Hüseyn Abbaszadə və bədii redaktor Yusif Hüseynov jurnalın əməkdaşları ilə birlikdə. Bakı, 1958

“Göyərçin” jurnalının 40 illik yubileyi münasibətilə jurnalın əməkdaşları:

Kitabxanada kiçikyaşlı uşaqlar üçün jurnalda dərc edilmiş görkəmli xalq yazığımız Anarın uşaqlar üçün yazdığı “Əlifba” hekayəsini səhərcik şəklində səhnələşdirə bilərik. Səhnəni hekayəyə uyğun bəzəməliyik. Balaca bir otaq, otaqda oturmuş bu il məktəbə getməyə hazırlaşan balaca dostumuz

Aparıcı: Əziz balalar! Hər birimizin məktəbə gedərkən öyrəndiyimiz ilk

Kitab əlifbadır. Hər hansı peşəyə sahib ola bilmərik. Payızda məktəbə getməyə hazırlaşan balaca dostumuza əmisi bir neçə kitab alıb gətirdi ki şəkillərinə baxsin, məktəbə gedəndə oxuyar. Dostumuzsa kitabları görüb çaş-baş qaldı.

Axı o hələ oxuya bilmirdi. Bilmirdi hansı kitabı əlinə alsın? Heç əlifbadan dan xəbəri yox idi. Birdən bir səs eşitdi:

- Məndən başla.

Balaca dostumuz təəcübləndi. Görəsən bu kimdir?

(*Səhnədə hərfləri təmsil edəcək uşaqlar görünür*)

Aparıcı : Mən “Əlifba” kitabıyam. Əgər uşaqlar səhifəmdəki 32 hərflərin hamısını bilsələr, bütün sözləri, bütün adları, bütün kitabları oxuya biləcəklər. İnanmırsan özün soruş.

A hərfi: Mən Əlifbanın ilk hərfiyəm. Neçə-neçə gözəl sözlər elə mənə başlayır: Ana, Ata, Adam....

Aparıcı: Bağışla, bağışla deyə kimsə A-nın sözünü kəsdi.

B hərfi: Bəli bağışla. Əlifbada A sən birinci olsanda. Elə “birinci” sözü də mənə başlayır. Mən heç vaxt “yox demirəm”, həmişə “bəli” deyirəm. Mənə atanın atası “baba” sözü başlayır. Hələ “Bakımı” demirəm

Aparıcı: Kiminsə səsi eşidildi

V hərfi: Heç məni yad etmirsiniz. Mən V-yəm. Vətən mənə başlayır B-nin bəxti var, mənimsə vaxtım. Mən hamı üçün vacibəm, vəfalyam, varlıyam.

Aparıcı: Q hərfi dilləndi:

Q hərfi: Qoymaram məni unudasınız. Mən Q-yam. Mən də sizin qardaşınızam.

D hərfi: Dostlar! Dostlar! Mən də D hərfiyəm. Dostluq sözü mənə başlayır. Deyirəm hamımız dost olaq. Gəlin sözü S-ya verək.

S dedi: Salam, salam sevimli dostlar. Sentyabrın 1-i, səhər saat səkkizdə məktəbdə sizi səbirsizliklə gözləyəcəyəm.

(*Səhnəciyədən sonra məktəb haqqında mahnı səslənir. Hərflər əl-ələ verib rəqs edirlər.*)

Tədbirin ikinci hissəsini ədəbi-bədii gecə təşkil edir. Gecəni keçirmək üçün səhnə rəngli dekorasiyalarla, sülh simvolu olan göyərçinlərlə, jurnalla əməkdaşlıq edən şair və yazı-çılarımızın adları və ya portretləri ilə, nağıl qəhrəmanlarının şəkilləri, məktəbəqədər və kiçik yaşlı uşaqlar üçün maraqlı olacaq tərzdə bəzədilir. Yuxarıdan “Göyərçin - 55” başlığı vurulur. Jurnalın yubileyi ilə əlaqədar yazıçı və şairlərimizin jurnala həsr etdiyi şeirlərindən hər hansı bir parça verilir. Bu şeirlərdən nümunələri aşağıda veririk.

Olsun “Göyərçin”in yaşı mübarək
Onun hünərinə alqışlar deyək.
Daha da ucalsın, qalxsın, boy atsın
Şeirlər,nəğmələr, sözlər yaratsın.

Nigar Rəfibəyli

“Göyərçin”! Neçə ildir
Dillərə düşüb adın.
Göz elləri heç zaman
Yorulmasın qanadın.

Mirmehdi Seyidzadə

Yaşa “Göyərçin” im, ilk bahar kimi,
Nəsildən-nəsilə yadigar kimi.

Yusif Əzimzadə

Mən “Göyərçin” əm.
Şən “Göyərçin” əm.
Hətta qartala
Tən “Göyərçinəm”!

İlyas Tapdıq

Gecəyə jurnalın redaktoru, əməkdaşları, jurnalda işləmiş həmkarlarını müəllimləri, oxucuları dəvət edə bilərik.Gecəni kitabxananın direktoru açaraq gələn qonaqları salamlayır. Sonra qonaqların çıxışları dinlənilir. Gecəni başlamazdan öncə qonaqlara jurnalın 55 illik fəaliyyətini əks etdirən slayd nümayiş etdirilir. Slayd bitdikdən sonra aparıcılar tədbir keçirilən zala daxil olur.

I Aparıcı: Salam hörmətli tədbir iştirakçıları və əziz uşaqlar

II Aparıcı: Hər birinizi sevimli jurnalımız olan “Göyərçin”in 55 illik fəaliyyətinə hazırladığımız yubiley tədbirimizdə xoş gördük.

I Aparıcı: Ədəbiyyatımızda XIX əsr və sonrakı dövrlərdə Abdulla Şaiq, Mikayıl Müşfiq, Xanımana Əlibəyli, Mikayıl Rzaquluzadə, F. Köçərli və bir çox ədiblərimiz uşaq ədəbiyyatı üçün gözəl nümunələr yaratmışlar. Bununla bağlı məktəblərdə maarifləndirmə ilə əlaqədar kitablarla yanaşı qəzet və jurnallarada ehtiyac duyulurdu.Onun üçün mətbuatımızda bir sıra qəzet və jurnal nəşrləri meydana çıxdı.

II Aparıcı: “Dəbistan”, “Məktəb”uşaq jurnallarından sonra isə bu missiyanı

“Pioner” və “Göyərçin” jurnalı öhdəsinə götürdü 1958-ci ildən bu günədək müntəzəm nəşr olunan “Göyərçin” uşaqlar üçün bir məktəb oldu. Elə ona görə də “Göyərçin” əlifbadan sonra uşaqların oxu verdişlərini inkişaf etdirmək üçün ən lazımlı, gərəkli bir vasitə olaraq qiymətləndirilmişdir.

I Aparıcı: Yusif Əzimzadənin baş redaktorluğu ilə fəaliyyətə başlayan, “Göyərçin”nin ilk sayının ərsəyə gəlməsində Hüseyn Abbaszadə, Xalidə Hasilova, Tofiq Mahmud, Hikmət Ziya, Xəlil Rza Ulutürk kimi görkəmli ədiblər böyü rol oynamışlar.

II Aparıcı: Qardaş ölkələrin uşaq jurnalları ilə bir sırada addımlayan “Göyərçin”in 50 illik fəaliyyətə tilə onu Qırğız uşaq jurnalı olan “Bayçiçək”, “Murzilka” və onun yaradıcı kollektivi təbrik etmişlər. Təbrikdə deyilirdi:

I Aparıcı: Əziz “Göyərçin”! Səni, redaksiyanın yazıçılarını və əssamlarını 50 illik şərəfli yubiley münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm. Sən 50 il müddətində neçə-neçə nəsillərin sevimli jurnalı olmusan. “Göyərçin” in daha yüksəklərə uçuşunda onunla əməkdaşlıq etməyə hazırıq. Bu təbriki “Murzilka” jurnalı və onu yaradıcı kollektivi göndərmişdi

II Aparıcı: “Böyük qardaşım “Göyərçin”! Qoy buludsuz səmada qanadların daha möhkəm olsun.” Bayçiçək” Qırğız uşaq jurnalının təbriki isə belə olmuşdur.

I Aparıcı: İndi dahada gözəl, daha maraqlı çıxan “Göyərçin”, uşaqları islami, milli və bəşəri dəyərlər ruhunda tərbiyə edən sehirli bir məktəbdir. Gəlin indidə vaxtı ilə jurnalla əməkdaşlıq edən ədiblərimizin, şeirlərini dinləyib, əsərlərindən səhnələrə tamaşa edək.

(Səhnəyə uşaq yazığımız Zeynal Cabbarzadənin ilin fəsillərini tərənnüm edən “Çox sevirəm” şerini söyləmək üçün uşaqlar gəlir.)

Çox sevirəm

I Oxucu: Baharı çox sevirəm,
Hər tərəf yaşıllaşır.
Dağlardan gələn sular
Sel olub, aşıb-daşır.
Qaranquşlar eyvand
Qurur öz yuvasını.
Çox sevirəm baharın
Sərin, saf havasını

Göydə ildırım şaxır,
Dağlar başı çən olur
Bahar fəsli gələndə
Hamı, hamı şən olur.

II Oxucu: Mən yayı çox sevirəm
Göy üzü təmiz olu
Yayda çox sevdiklərim
Çay olur, dəniz olur.
Günəş qızdırır yeri,
Ağaclar gətirir bar.
Yaylaqlarda dincəlidir
Yay gələndə adamlar.
Üzümlər şirinlənir,
Əncirlərdən axır bal.
Bağbanlar bol meyvəni
Yığmağa tapmır macal.
Yaşıl xalı sərilir,
Düzənlərə, dağlara.
Yay fəsli ləzzət verir
Balaca uşaqlara.

III Oxucu: Payızı çox sevirəm,
Havalər gözəl olur.
Qızıl rəngli yarpaqlar
Tökülür, xəzəl olur.
Ağaclardan dərilir
Alma, armud, heyva, nar.
Hərdən dolur boşalır,
Göydə uçan buludlar.
Civildəşir sərçələr
Qışdan gətirir xəbər.

IV Oxucu: Mən qışı çox sevirəm
Çünki qarı bol olur
Şaxtaları bol olur.
Buz salxıma bənzəyir.
Küçələri bəzəyir.
Atılıram, düşürəm

Buz üstə sürüşürəm.
Qorxutmayır qar məni,
Anama söyləyirəm
Gəzməyə apar mən

(Şeir bitir aparıcılar səhnəyə gəlir)

I Aparıcı:

Ay uzun saç, qaragöz
Ağıllı kuklam mənim!
Gəl əlifba oxuyaq.
Sən şagird ol,
Mən müəllim
Bir de görüm “A”
Incimə kukla.
Yoxsa səninlə
Danışmaram, A!

I Aparıcı:

Məşhur uşaq mahnısı sayılan “Kuklam” mahnısının müəllifi, yazıçı dramaturq Cahangir Məmmədov uzun illər “Göyərçinin səhifələri ilə uşaqlarımıza xidmət etmişdir. Onun, “Ay mişar, tələs mişar”, “Təkərli məktəb”, ”Mənim özbək qardaşım”, ”Günəşin nağılı” kimi şeirləri balacalarımız üçün ən qiymətli hədiyyə olub

II Aparıcı:

- Biz gedirik
Səhər kəndə.
- Mən də! Mən də!
- Yox getmirik.
Daha kəndə.
- Mən də! Mən də!
- Yenə nə var başlamısan
- Gözlərini yaşlamısan?
Bizdən bir söz eşidəndə
Zarıyırsan: Mən də! Mən də!
Ağaca çıxaq!
Mən də! Mən də!
- Armudu yığaq!
- Mən də! Mən də!

- Armud kal imiş
- Mən də! Mən də!

Göyərçin belə maraqlı şeirlərə ilə hamimizin sevimlisinə çevrilib. Oxuyanda bizədə uşaqlığımızı xatırladan belə şeirlər daim jurnalın səhifələrini bəzəyib. Teymur Elçinə məxsus digər şeirləri də gəlin yada salaq.

Səhər-səhər bağçada,
Bir sərçə dən yeyirdi.
Hərdən baxıb üzümə,
“Cik-cik, cik-cik” deyirdi.
O yedi, doydu, qaçdı.
Birdən itdi gözümdən.
Bəs o balaca sərçə
Hara getdi gözümdən?!
Çox çağırdım gəlmədi,
Tutdu ağlamaq məni.
Birdən kolun dalından
Uçan gördüm sərçəni.
O uçdu, uçdu, uçdu,
Qondu yaşıl budağa
Ha çağırdım gəlmədi,
Uçub getdi uzağa

Balaca ulduzlar

Göydə yox, yerdədir
Bizim ulduzlar;
Balaca oğlanlar
Balaca qızlar
Günəşin dalınca
Gedirlər hər gün,
Dünyanı zülmətdən
Göydə yox, yerdədir
Bizim ulduzlar-
Balaca oğlanlar,
Balaca qızlar.

(Həmçinin uşaq yazığımız Hikmət Ziyanın jurnalda çap edilmiş təmsillərini də uşaqlar səhnəcik şəklində hazırlaya bilərlər.)

Vurağan keçi

Kim keçidən qorxub qaçsa,
Ona hücum eləyirdi.
Buynuzları ələ keçsə,
Yazıq-yazıq mələyirdi.

Ayı və kitab

Ayı dedi: - Kitablə yoxdur aram,
Amma vərəqlərinə bal sürtsələr, yalaram.

Sarmaşığı

Qucaqlayıb palıdı
Söyləyirdi sarmaşığı:
Baxın, əl-ələ verib,
Göylərə ucalmışığı.

Tısbağa qaçışa qiymət verəndə

Qaçan bir dovşana baxıb Tısbağa,
Deyindi: -sürətin zəifdir qağa...

Qaban və çəmənzar

Gül-çiçəkli çəmənzarə
Baxıb yan ötdü Qaban.
Fısıldadı, xoruldadı,
Yaman dad etdi Qaban.
- Göz oxşayan heç nə yoxdur,
Canım, belə yer olar ?
Ha baxırsan nə çamuru,
Nə də bataqlığı var!

I Aparıcı: Mikayıl Rzaquluzadənin “Ən qiymətli almaz” şerində isə söylənilir

ki, ən qiymətli əşya almazdır. Lakin onu nə çar taxtında, nə çayda, nə göllərin dibində, nə də dağlarda tapmaq olar. Onun açarı bilirsinizmi nədi? Zəhmət. İnsan öz zəhməti ilə hər zaman ucalır.

Torpaq alın tərindən
Güc alır, qüvvət alır.
Artır onun qüdrəti
Ən yüksək qiymət alır.
Bir damcı alın təri
Düşsə torpağa ancaq
Ən qiymətli almaza
Çevrilər qara torpaq.

II Aparıcı: Əminik ki, yazığının kiçikyaşlı oxucular üçün yazdığı
“Altıyaşlılar” adlı səhnəcik sizin də xoşunuza gələcək. Gəlin
birlikdə tamaşa edək.

(*Səhnə məktəbin idman zalını xatırladan altıyaşlılar üçün nəzərdə tutulmuş bir otaq. Burada balaca skamyalar var. Uşaqlar skamyalarda qəmli halda oturmuşlar. 5-6-cı sinif şagirdi Yusif əlində topu oynada-oynada onlara yaxınlaşır.*)

Yusif: Hə, indi gəlin voleybol oynayaq. Di qalxın ayağa... Sizinlə deyiləm? (Topu Uşaqların üstünə atır. Heç kəs tutmur. Yusif fikirli halda gəzişir). Voleybol istəmirsiniz... Yaxşı, gəlin futbol oynayaq. (*Heç kəs yerindən tərpənmir*)
Futbolda istəmirsiniz... Bəs nə istəyirsiniz, nə?

Afaq: Zərqələm müəlliməni istəyirik...

Yusif: Zərqələm müəllimə xəstədir. Dünən gəlməyib, bu gün də gəlməyəcək.

Direktor xahiş edib ki, 2-3 saat mən sizinlə məşğul olum. Özünüz bilirsiniz ki, mən məktəbin 9 nömrəli hücumçusuyam. İndiyəcən 16 dəfə qol vurmuşam! Siz isə mənə hörmət etmirsiniz... (*Yalvarır*). Uşaqlar xahiş edirəm gəlin oynayaq. Direktor gəlib görsə ki, boş-bekar oturmuşuq, hamımızı danlayacaq.

Sona: Biz Zərqələm müəllimə ilə oynamaq istəyirik...

Yusif: Zərqələm müəllimə ilə futbol? Voleybol? (*gülür*)

İlqar: O, bizimlə elə maraqlı oyunlar oynayır ki, heç darıxmırıq.

Rafiq: Zərqələm müəllimə dərsi çox maraqlı danışır.

Afaq: O bizə dadlı-ləzətli xörəklər bişirtdirir.

Sona: Yataq otaqlarımızı elə qəşəng bəzəyib ki!

Yusif: Uşaqlar! Uşaqlar, bunları mən bilirəm. Zərqələm müəllimə mənədə dərslər deyib. Onu hamımız sevirik. İndi neyləmək olar. Fikriniz nədir? Elə oturub, darıxacaqsınız?

Afaq: Biz müəllimənin öyrətdiyi dərsi təkrar edəcəyik.

Eldar: Mən onun əzbərlətdiyi şeiri bərkdən oxuyacağam

Sona: Mən nağıl danışacağam.

Rafiq: Mən tapmaca deyəcəyəm.

Yusif: Nağıl, tapmaca, şeir. Bəs idman?

Afaq: Sən qorxma, get sinfə dərslərini öyrən. Direktor, müəllim gəlsə özümüz cavab verəcəyik.

Yusif: *(onu yamsılayır)* Direktor müəllim! Yox bir dərslər hissə müdiri müəllim, zavxoz müəllim. *(Deyinə deyinə getmək istəyərkən Zərqələm müəllimə ilə üzləşir. Təəcüblə)*
Müəllimə siz gəldiniz? Bəs... bəs...

Zərqələm müəllimə: Gəlmişəm, Yusif. Çox sağ ol ki, mənim şagirdlərimlə məşğul oldun, onları darıxmağa qoymadın.
(Yusif başını aşağı salıb gedir. Uşaqlar müəlliməni dövrəyə alırlar.)

Afaq: Müəllimə bizi qorxutdular ki, siz bu gün də gəlməyəcəksiniz.

Eldar: Hazırlaşırıdık, ki evinizə gedək.

Sona: Sizin üçün yaman darıxmışığıq, müəllimə!

Rafiq: Müəllimə, daha xəstələnməyin də, nə olar.?

Zərqələm müəllimə: *(Gülüb onları qucaqlayır)* Mən də sizin üçün darıxmışam. Həkim evdən çıxmağıma razı olmurdu. Amma dözə bilmədim.

Afaq: Eybi yox, biz Sizi indi sağaldarıq.

Zərqələm müəllimə: *(Təəcüblə)* Necə?

Afaq: Oturun bax burda. *(Balaca termosda çay süzüb. ona verir. Bu çaya kəklikotu, sarıçiçək qatmışam. Onu içsəniz, canınızda nə soyuqdəymə var, çıxacaq)*

Eldar: Eh, bəlkə müəllimənin xəstəliyi soyuqdəymə deyil, ürək ağrısıdır? Nənəm bu dərmanı qaraçöhrə ağacından hazırlayıb. Deyir kim içsə, o dəqiqə sağalar.!

Rafiq: Yox, yox müəllimə, mən üzünüzün rəngindən görürəm ki, qanınız azdır. Ona görə də bax bu dərmanı içməlisiniz. Əvəlki otunun kökündən düzəldilib.

Sona: Anam mənə də bir dərman verib. Deyir, kimin ciyəri ağrıyarsa, onu sağaldar. Amma... adını deməyə utanıram.

Afaq: Adı nədir? Pişikotu?

Eldar: Bəlkə "Pişiknanəsi"dir?

Rafiq: Yox yəqin ki "atılbatıl"dır.

Sona: Yox adı "Öküzboğan"dır...
(Həmi bərkdən gülür)

Afaq: Bir dərman ki, öküzü boğur, onu adama neşə vermək olar?

Zərqələm müəllimə: Gülməyin uşaqlar, adı qəribə olsada özü ciyər üçün çox xeyirlidir.

Eldar: Bəs nə üçün adı “öküzboğan”dır?

Zərqələm müəllimə: Ona görə ki yarpaqları bərkdir, özü də tikanlıdır.Öküzboğan çəmənlərdə, dağlarda bitir.İyun ayında sarı çiçəklər açır, beş yarpağı olur.Avqust ayında isə meyvəsini yığıb dərman hazırlayırlar.

Afaq: Müəllimə indi siz hansı dərmanı içəcəksiniz?

Zərqələm müəllimə: Heç birini. Amma sizin bu yaxşılığınızı ömrüm boyu unutmayacağam! Mənim əzizlərim...Mənim istəkli balalarım! Sizi görəndə kimi sağaldım.Elə gümrah, şən oldum ki, hamınızla əl-ələ tutub oynamaq istəyirəm.

(Musiqi)

(Oyun havası çalınır. Müəllimə və uşaqlar rəqs edirlər)

Kiçiyin də, böyüyün də sevimlisi olan, “Göyərçin” in yubiley nömrəsini vərəqləyirik, lap uşaqlıqdakı kimi, yenədə tanış üzlər tanış imzalar.. Nə vaxtsa ömürlərinin hansı məqamındasa Göyərçin barədə söylədikləri, ən qiymətli olanları özündə dondurmuş fotolar insanı uşaqlığa qaytarır.Jurnalın bu gün yaşamasında ulu Öndər Heydər Əliyevin daha böyük xidmətləri olmuşdur.Onun atalıq qayğısı sayəsində “Göyərçin” öz uçuşlarını bu gün də davam etdirir.”Azərbaycan uşaqlarının sevimli jurnalı” jurnalının baş redaktoru, Azərbaycan Respublikasının əməkdar mədəniyyət işçisi, filologiya elmləri Rafiq Yusifovun bu sərələvhə altında yazdığı yazıda belə deyilir

“Göyərçin”i “Əlifba”dan sonra ikinci adlandıranlar qətiyyənlərdir.Tədris vəsaitlərinin,oxu kitablarının,dərslərlərin hazırlanmasında həmişə ilk dəfə “Göyərçin”də çap olunan bədii mətnlərdən istifadə olunub.Bu iş indidə davam etdirilir.Ona görə ki, “Göyərçinin müəllifləri çox görkəmli qələm sahibləri olublar. Adları ədəbiyyat tariximizə bəzək olan Abdulla Şaiq, Mirzə İbrahimov, Süleyman Rəhimo, Mehdi Hüseyn, Əli Vəliyev, Rəsul Rza, Süleyman Rüstəm, Məmməd Rahim, Əhməd Cəmil, Bayram Bayramov” və digər görkəmli yazıçılarımızın məhz “Göyərçin üçün də əsər yazmaları çox önəmli faktlar sırasındadır.”Göyərçin”in daha məzmunlu nəşr olunmasındatanınmış uşaq yazıçılarımızdan Mikayıl Rzaquluzadənin, Mirmehdi Seyidzadənin, Teymur Elçinin, Xanımana Əlibəylinin,”Tofiq Mahmudun”, Hikmət Ziyanın, İlyas Tapdıqın, Ələviyyə Babayevanın, əməyi böyük olmuşdur.İndi onların yollarını Zahid Xəlil, Mir Sabir, Mir Sabir, Məmməd Namaz, Fuad Tanrı, Qəşəm İsabəyli,Ələmdar Quluzadə, Ələsgər Əlioğlu, Aləmzar Əlizadə, Sevinc Nuruqızı, Günel Almaz və başqaları ilə yaqətlə davam etdirirlər.Yaradıcı kollektivimizi 55 illik yubiley

münasibətilə eləyənlər çoxdur, biz də sizi təbrik edirik.Çünki “Göyərçin” Azərbaycan uşaqlarının jurnalıdır.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat:

1. Yusifoğlu R.Uşaq ədəbiyyatı . - Bakı : Şirvanəşr, 2006. - 268 s.
2. Kəngərli A. İsmayıl bəy Qasprinski. – Bakı : Nurlan,2004. – 283 s.
3. Rəfibəyli N.Seçilmiş əsərləri. – Bakı: Azərnəşr,1993.-139 s.
4. Yusifoğlu R.Tanrının ömür payı. – Bakı: Sumqayıt, 2007.- 500 s.
5. Göyərçin . – 2012 ; 2013.
6. Rüstəmli N.”Göyərçin”- 50 // Respublika. – 2008. – 12 aprel

**Redaktor: Şəhla Qəmbərova - F.Köçərli adına Respublika Uşaq
Kitabxanasının direktoru**

**Tərtib edəni: Nərgiz Məcidova – F.Köçərli adına Respublika Uşaq
Kitabxanası elmi-metodika şöbəsinin baş kitabxanaçısı**

**Korrektor: Məmmədli Ruhiyyə - F.Köçərli adına Respublika Uşaq
Kitabxanası elmi-metodika şöbəsinin müdiri.**